

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

БК 3. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРАВОВУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ

Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Курс / семестр вивчення	1/ 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 32 год.
	Практичні, семінарські заняття – 16 год.
	Самостійна робота - 72 год.
Вид індивідуального завдання	підготовка тез
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, контактний телефон, e-mail)	Кафедра публічного та приватного права
Викладач /і:	Аблязов Денис Едуардович, к.ю.н.
Контактна інформація викладача/ів:	E-mail: kaf-pravo@suem.edu.ua 0634016262
Дні занять	Згідно з розкладом
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком Дистанційні: електронна пошта, групи у Вайбері, Телеграмі
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Вивчення навчальної дисципліни зумовлено вступом України до Ради Європи та започаткуванням в національній правовій системі нових правозахисних механізмів. У рамках цієї навчальної дисципліни передбачається вивчення основних елементів європейської системи захисту прав людини, нормативної бази щодо регулювання порядку звернення та розгляду справ в Європейському Суді з прав людини, змісту рішень Європейського суду з прав людини за різними напрямками, зокрема, щодо захисту особистих, політичних, соціально-економічних прав людини, особливостей імплементації рішень Європейського суду в національне законодавство та виконання їх органами державної влади в Україні, в тому числі судами загальної юрисдикції. Крім того, у майбутніх юристів формуються навички щодо використанні європейських правозахисних механізмів у своїй практичній діяльності, вміння фахово аналізувати рішення Європейського суду з прав людини та визначати рівень ефективності звернення до Європейського суду у конкретних практичних ситуаціях.</p>	
Мета і завдання навчальної дисципліни:	
Метою курсу є: формування у здобувачів знань з практики Європейського суду з прав людини, зокрема питання функціонування загальноєвропейської конвенції системи	

<p>захисту прав людини, висвітленню практики та застосування Європейським судом з прав людини окремих конвенційних прав, включаючи і його практику щодо України.</p> <p>Мета орієнтована на такі завдання: вивчення та засвоєння основних положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; вивчення та засвоєння практики тлумачення та застосування Європейським судом з прав людини окремих конвенційних прав, включаючи і його практику щодо України.</p>
<p align="center">Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:</p>
<p>ЗК 1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті. СК 1.Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України. СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні. СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.</p>
<p align="center">Програмні результати навчання:</p>
<p>РН 3.Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. РН 5.Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово. РН 8.Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. РН 13.Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. РН 18.Розуміти сутність прав людини, знати методи та засоби їх охорони і захисту, уміти реалізовувати основоположні ідеї та принципи захисту прав людини в Україні та у ЄСПЛ..</p>
<p align="center">Очікувані результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:</p>
<p>ОРН 1.Знати основні положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. ОРН: 2. Знати структуру і функціонування Європейського суду з прав людини. ОРН 3. Знати практику тлумачення та застосування Європейським судом з прав людини окремих конвенційних прав, включаючи і його практику щодо України. ОРН 4. Знати загальні нормативно-правову базу права національної безпеки</p>
<p align="center">Зміст навчальної дисципліни:</p>
<p>Тема 1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод Етапи розвитку конвенційної системи захисту прав людини. Зміни внесені до Конвенції з прийняттям Протоколу № 14. Права людини додані до Конвенції шляхом прийняття протоколів до неї. Юридична природа та значення Преамбули до Конвенції. Статус Конвенції в Україні. Принципи співвідношення Конвенції та національних правових норм.</p> <p>Тема 2. Загальна характеристика Європейського суду з прав людини Порядок утворення, склад і внутрішня структура суду. Юрисдикція суду. Порядок і</p>

форми діяльності суду. Право на звернення до суду. Санкції, які застосовуються до держави у разі невиконання нею рішень Європейського суду з прав людини. Строки передбачені законодавством України для виконання остаточного рішення суду. Національний орган уповноважений здійснювати нагляд за виконанням рішень суду в Україні.

Тема 3. Заборона катування, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання

Зміст, межі та сфера дії заборони, встановленої у статті 3 Конвенції. Види жорстокого поводження. Обов'язки держави, що впливають зі статті 3 Конвенції.

Тема 4. Заборона рабства і примусової праці

Зміст і сфера дії заборони рабства і примусової праці. Поняття «рабство» і «підневільний стан». Обов'язкова праця, яка не порушує заборони, встановленої у статті 4 Конвенції. Обов'язки держави, що впливають зі статті 4 Конвенції.

Тема 5. Право на свободу та особисту недоторканість

Зміст і сфера дії права на свободу і особисту недоторканість у практиці Європейського суду з прав людини. Вимоги до позбавлення свободи у практиці Суду. Практика Суду щодо випадків правомірного позбавлення свободи, передбачених Конвенцією. Гарантії прав людини на свободу та особисту недоторканість

Тема 6. Право на справедливий судовий розгляд

Поняття «суд», «права та обов'язки цивільного характеру» та «кримінальне обвинувачення» у практиці Європейського суду з прав людини. Право на справедливий судовий розгляд в інтерпретації Суду. Презумпція невинуватості: тлумачення Судом частини 2 статті 6 Конвенції.

Тема 7. Право на повагу до приватного і сімейного життя

Зміст та межі права на повагу до приватного і сімейного життя. Втручання у право на повагу до приватного і сімейного життя. Обов'язки держави, що впливають зі статті 8 Конвенції.

Тема 8. Право на ефективний засіб юридичного захисту

Зміст права на ефективний засіб юридичного захисту, критерії ефективності такого засобу. Сфера застосування права на ефективний засіб юридичного захисту. Співвідношення статті 13 з іншими статтями Конвенції.

Рекомендовані джерела і навчальна література:

1.Збірник законодавства та практики Європейського суду з прав людини : практ. посіб. для суддів / [упоряд.: В. Я. Погребняк, О. О. Крестьянінов, Р. М. Аюпова та ін.]. – Харків: Право, 2018. 398 с.

2.Рішення Європейського Суду з Прав Людини. Захист прав людини і основоположних свобод в кримінальному судочинстві (2022-2024) / Під заг. ред. Копотуна І. М. Київ: «Центр учбової літератури», 2024. 328 с.

3.Тичина Вікторія Правові цінності Європейського Союзу: навч. посіб. / вікторія Тичина; МОН України, Держ. ун-т «Житомир. політехніка». Харків: Право, 2023. 116 с.

4.Право Європейського Союзу: академічний курс : підручник: 2-ге вид., доповнене і виправлене / В. І. Муравйов, Н. Б. Мушак, Ю. О. Волошин; за ред. В. І. Муравйова. Київ-Одеса: Фенікс, 2021. 436 с.

5.Рішення Європейського суду з прав людини проти України 2020-2021. Станом на 15 жовтня 2021 року. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 552 с.

Методи викладання, навчання:

Лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації з використанням мультимедійного обладнання);

Семінарські, практичні заняття (публічне обговорення питань тем курсу, дискусії, виконання ситуаційних вправ, участь у діловій грі та ін.);

Самостійне навчання (виконання завдань самостійної роботи (СРС), індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ): контрольна робота, підготовка тез доповіді на наукову конференцію з публікацією).

Форми контролю успішності навчання:

Контрольні заходи з перевірки успішності засвоєння навчального матеріалу з дисципліни включають: поточний контроль, виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ), підсумковий контроль (залік).

Поточний контроль має на меті перевірку виконання завдань як аудиторної, так і самостійної роботи студентів та може проводитися в таких формах:

- оцінювання підготовлених виступів, доповідей з тематики семінарських занять;
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на семінарських заняттях;
- виконання контрольної роботи;
- тестування з засвоєння окремих тем курсу;
- перевірка виконання завдань СРС.

Контроль виконання *ІНДЗ* здійснюється у формі перевірки підготовлених тез та їх наступної публікації як умова апробації результатів власного магістерського дослідження.

При проведенні рубіжних контролів після вивчення кількох тем курсу у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в бібліотеці електронних курсів системи дистанційного навчання СУРА для перевірки знань здобувачів вищої освіти.

Система оцінювання результатів навчання:

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою.

Підсумкова оцінка (екзамен) виставляється на підставі суми накопичених балів здобувачем вищої освіти, отриманих у ході поточного, рубіжного контролів, виконання ІНДЗ.

Схема розподілу балів:

50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання ІНДЗ)	40 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання ІНДЗ)	25 балів (рубіжний контроль)
---------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------

Шкала оцінювання результатів навчання:

Загальна семестрова оцінка за 100-бальною шкалою переводиться у національну шкалу відповідно до таблиці:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час усіх видів контролю здійснюється відповідно до затверджено в університеті «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень з навчальних дисциплін здобувачів вищої освіти» (URL: <https://www.suem.edu.ua/normatyvni-dokumeny>).

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Практика Європейського Суду та її вплив на правову систему України».

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача вищої освіти на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів вищої освіти і поліпшенню іміджу університету (факультету).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі вищої освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач вищої освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогапане, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити

виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту освітніх програм (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання), яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами.

Силабус затверджено на засіданні кафедри публічного та приватного права, протокол від «12» лютого 2024 р. № 20.